EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 29.3.2021.
COM(2021) 163 final

2021/0086 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES ĪSTENOŠANAS LĒMUMS,

ar kuru groza Īstenošanas lēmumu (ES) 2020/1352, ar ko Maltas Republikai saskaņā ar Regulu (ES) 2020/672 piešķir pagaidu atbalstu bezdarba risku mazināšanai ārkārtas situācijā pēc Covid-19 uzliesmojuma

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Padomes Regulā (ES) 2020/672 (“*SURE* regula”) ir noteikts tiesiskais regulējums Savienības finansiālās palīdzības sniegšanai dalībvalstīm, kurās ir vai kurām draud nopietni ekonomikas traucējumi, ko izraisījis Covid-19 uzliesmojums. Atbalsts saskaņā ar *SURE* galvenokārt paredzēts, lai finansētu saīsināta darba laika shēmas vai līdzīgus pasākumus, kuru mērķis ir aizsargāt darba ņēmējus un pašnodarbinātas personas un tādējādi samazināt bezdarbu un ienākumu zudumu, un kā papildu finansējums dažiem ar veselību saistītiem pasākumiem, jo īpaši darba vietā.

Padome 2020. gada 25. septembrī piešķīra Maltai finansiālo palīdzību, lai papildinātu valsts centienus novērst Covid-19 uzliesmojuma ietekmi un reaģētu uz uzliesmojuma sociālekonomiskajām sekām darba ņēmējiem un pašnodarbinātajiem.

Malta 2021. gada 10. martā iesniedza jaunu lūgumu par Savienības finansiālo palīdzību saskaņā ar *SURE* regulu.

Saskaņā ar *SURE* regulas 6. panta 2. punktu Komisija ir apspriedusies ar Maltas iestādēm, lai pārbaudītu, vai pēkšņi un būtiski pieaug faktiskie un plānotie izdevumi, kuri tieši saistīti ar Maltas īstenotiem darba tirgus pasākumiem un kurus ir izraisījusi Covid-19 pandēmija. Konkrēti – pieaugošie izdevumi, saistībā ar kuriem tiek lūgta papildu finansiālā palīdzība, attiecas uz šādu esošu pasākumu, kas minēts Padomes Īstenošanas lēmumā (ES) 2020/1352:

a) Covid-19 algas piemaksa, ko piemēro darbiniekiem un pašnodarbinātajiem, lai novērstu pandēmijas izraisītos traucējumus. Pilna darba laika darbinieki, kas strādā krīzes vissmagāk skartajās nozarēs, kuras uzskaitītas A pielikumā, laikposmā no 2020. gada marta līdz jūnijam bija tiesīgi saņemt algas atbalstu 800 EUR mēnesī (500 EUR mēnesī nepilnas slodzes darbiniekiem). B pielikumā uzskaitītajās mazāk skartajās nozarēs pilna darba laika darbinieki varēja saņemt 160 EUR mēnesī (100 EUR mēnesī nepilnas slodzes darbiniekiem). 2020. gada jūlijā tika pārskatīts abos pielikumos iekļautais nozaru saraksts. Nozarēm, kuras iepriekš tika atbalstītas saskaņā ar shēmu, bet netika iekļautas atjauninātajā A pielikumā vai B pielikumā, tika sniegta palīdzība ar algas piemaksu 600 EUR apmērā pilna darba laika darbiniekiem. Shēma ar šiem nosacījumiem tika pagarināta līdz 2020. gada beigām. No 2021. gada janvāra algas piemaksas apmērā ir atspoguļots pārdošanas apjoma kritums sešu mēnešu laikposmā no 2019. gada marta līdz oktobrim salīdzinājumā ar apgrozījumu, kas deklarēts sešu mēnešu laikposmā no 2020. gada marta līdz oktobrim. Gadījumos, kad PVN uzskaite nav pieejama, algas piemaksa tiek izmaksāta, pamatojoties uz 2020. gadā piemērojamajiem kritērijiem. Plānots, ka shēma darbosies līdz 2021. gada beigām. 2021. gada otrajā pusē atbalsts joprojām būs spēkā saskaņā ar parametriem, kas noteikti attiecībā uz izmitināšanas un ēdināšanas darbībām. Citu atbalsttiesīgo darbību gadījumā atbalsts trešajā ceturksnī samazināsies līdz 66 %, savukārt gada pēdējā ceturksnī tas samazināsies vēl vairāk – līdz 33 %. Shēma būs pieejama tikai tiem uzņēmumiem, kuri jau bija tiesīgi saņemt atbalstu saskaņā ar sākotnējo shēmu. Saskaņā ar jaunajiem noteikumiem ar shēmu tiks segta arī darba ņēmēju aizstāšana (t. i., aizstājot tos darba ņēmējus, kuri pēc 2020. gada jūnija brīvprātīgi izbeidza darba tiesiskās attiecības), ja vien netiek pārsniegts sākotnējais darba ņēmēju skaits 2020. gada maijā. Iestādes iesniedza

lūgumu tikai attiecībā uz to izdevumu daļu, kuri saistīti ar darba ņēmējiem, kas pastāvīgi bija nodarbināti, un neattiecināja to uz šiem jaunpieņemtajiem darba ņēmējiem.

Malta sniedza Komisijai attiecīgo informāciju.

Ņemot vērā pieejamos pierādījumus, Komisija ierosina Padomei pieņemt īstenošanas lēmumu par finansiālas palīdzības piešķiršanu Maltai saskaņā ar *SURE* regulu, lai atbalstītu iepriekš minēto pasākumu.

- **Saskanība ar pašreizējiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

Šis priekšlikums pilnībā atbilst Padomes Regulai (ES) 2020/672, saskaņā ar kuru priekšlikums ir iesniegts.

Šis priekšlikums papildina citu Savienības tiesību instrumentu, ar ko sniedz atbalstu dalībvalstīm ārkārtas situācijās, proti, Padomes Regulu (EK) Nr. 2012/2002 (2002. gada 11. novembris), ar ko izveido Eiropas Savienības Solidaritātes fondu (ESSF) ("Regula (EK) Nr. 2012/2002"). Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2020/461, ar ko groza minēto instrumentu, lai paplašinātu tā tvērumu, iekļaujot tajā nozīmīgas ārkārtas situācijas sabiedrības veselības jomā un nosakot konkrētas darbības, par kurām var saņemt finansējumu, tika pieņemta 30. martā.

- **Saskanība ar citām Savienības politikas jomām**

Priekšlikums ir daļa no to pasākumu klāsta, kuri izstrādāti, reaģējot uz pašreizējo Covid-19 pandēmiju, piemēram, Investīciju iniciatīva reaģēšanai uz koronavīrusu, un tas papildina citus instrumentus, kas atbalsta nodarbinātību, piemēram, Eiropas Sociālo fondu un Eiropas Stratēģisko investīciju fondu (ESIF)/programmu *InvestEU*. Izmantojot aizņēmumus un aizdevumus šajā konkrētajā Covid-19 uzliesmojuma gadījumā, lai atbalstītu dalībvalstis, šis priekšlikums kalpo par otro aizsardzības līniju, lai finansētu saīsināta darba laika shēmas un līdzīgus pasākumus, palīdzot aizsargāt darbvietas un līdz ar to darbiniekus un pašnodarbinātās personas pret bezdarba risku.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

- **Juridiskais pamats**

Šā instrumenta juridiskais pamats ir Padomes Regula (ES) 2020/672.

- **Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)**

Priekšlikumu pieņem pēc dalībvalsts lūguma, un tas apliecina Eiropas solidaritāti, sniedzot Savienības finansiālo palīdzību pagaidu aizdevumu veidā dalībvalstij, kuru skāris Covid-19 uzliesmojums. Šī finansiālā palīdzība kā otrā aizsardzības līnija palīdz pagaidu kārtā finansēt valdību palielinātos publiskos izdevumus saīsināta darba laika shēmu un līdzīgu pasākumu jomā, lai palīdzētu tām aizsargāt darbvietas un līdz ar to darbiniekus un pašnodarbinātās personas pret bezdarba un ienākumu zaudēšanas risku.

Šāds atbalsts palīdzēs skartajiem iedzīvotājiem un mazinās pašreizējās Covid-19 krīzes tiešo sociālo un ekonomisko ietekmi.

- **Proporcionalitāte**

Priekšlikums ir saskaņā ar proporcionalitātes principu. Tas nepārsniedz instrumenta mērķu sasniegšanai nepieciešamo.

3. *EX POST* IZVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANOS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Tā kā priekšlikums ir sagatavots steidzami, lai Padome to varētu pieņemt laicīgi, apspriešanās ar ieinteresētajām personām nav notikusi.

- **Ietekmes novērtējums**

Priekšlikuma steidzamības dēļ ietekmes novērtējums nav veikts.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Komisijai vajadzētu būt iespējai slēgt līgumus par aizņēmumiem finanšu tirgos, lai tos tālāk aizdotu dalībvalstij, kas lūdz finansiālu palīdzību saskaņā ar *SURE* instrumentu.

Papildus dalībvalstu garantiju sniegšanai regulējumā ir iestrādāti arī citi aizsardzības pasākumi, lai nodrošinātu shēmas finansiālo stabilitāti:

- stingra un piesardzīga pieeja finanšu pārvaldībai;
- aizdevumu portfeļa izveide, kas ierobežo koncentrācijas risku, ikgadējos riska darījumus un pārmērīgus riska darījumus atsevišķās dalībvalstīs, vienlaikus nodrošinot pietiekamus resursus tām dalībvalstīm, kurām tas visvairāk nepieciešams, un
- iespējas refinansēt parādu.

2021/0086 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES ĪSTENOŠANAS LĒMUMS,

ar kuru groza Īstenošanas lēmumu (ES) 2020/1352, ar ko Maltas Republikai saskaņā ar Regulu (ES) 2020/672 piešķir pagaidu atbalstu bezdarba risku mazināšanai ārkārtas situācijā pēc Covid-19 uzliesmojuma

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Padomes Regulu (ES) 2020/672 (2020. gada 19. maijs), ar ko izveido Eiropas pagaidu atbalsta instrumentu bezdarba risku mazināšanai ārkārtas situācijā (*SURE*) pēc Covid-19 uzliesmojuma[1], un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

(1) Pēc 2020. gada 7. augustā saņemtā Maltas lūguma Padome 2020. gada 25. septembrī piešķīra Maltai finansiālo palīdzību aizdevuma veidā, kura maksimālais apmērs ir 243 632 000 EUR un maksimālais vidējais termiņš ir 15 gadi, lai papildinātu valsts centienus novērst Covid-19 uzliesmojuma ietekmi un reaģētu uz uzliesmojuma sociālekonomiskajām sekām darba ņēmējiem un pašnodarbinātajiem.

(2) Aizdevums bija paredzēts tam, lai finansētu saīsināta darba laika shēmas, līdzīgus pasākumus un ar veselību saistītus pasākumus, ko pieņēmusi Malta un kas minēti Padomes Īstenošanas lēmumā (ES) 2020/1352[2].

(3) Covid-19 uzliesmojums vēl aizvien imobilizē būtisku darbaspēka daļu Maltā. Tā rezultātā joprojām pēkšņi un ievērojami pieaug Maltas publiskie izdevumi saistībā ar pasākumu, kas minēts Īstenošanas lēmuma (ES) 2020/1352 3. panta a) punktā.

(4) Covid-19 uzliesmojumam un ārkārtas pasākumiem, kurus Malta īstenoja 2020. un 2021. gadā, lai ierobežotu slimības uzliesmojumu un tā sociālekonomiskās un ar veselību saistītās sekas, bija un vēl aizvien ir dramatiska ietekme uz publiskajām finansēm. Saskaņā ar Komisijas 2020. gada rudens prognozi bija sagaidāms, ka Maltas vispārējās valdības budžeta deficīts un parāds līdz 2020. gada beigām būs attiecīgi 9,4 % un 55,2 % no iekšzemes kopprodukta (IKP). Tiek prognozēts, ka Maltas vispārējās valdības budžeta deficīts 2021. gadā samazināsies līdz 6,3 %, savukārt parāds palielināsies līdz 60,0 % no IKP. Saskaņā ar Komisijas 2021. gada ziemas starpposma prognozi tiek prognozēts, ka Maltas IKP 2021. gadā palielināsies par 4,5 %.

[1] OV L 159, 20.5.2020., 1. lpp.

[2] Padomes Īstenošanas lēmums (ES) 2020/1352 (2020. gada 25. septembris), ar ko Maltas Republikai saskaņā ar Regulu (ES) 2020/672 piešķir pagaidu atbalstu bezdarba risku mazināšanai ārkārtas situācijā pēc Covid-19 uzliesmojuma (OV L 314, 29.9.2020., 42. lpp.).

(5) Malta 2021. gada 10. martā lūdza Savienības papildu finansiālo palīdzību 177 185 000 EUR apmērā, lai turpinātu papildināt 2020. un 2021. gadā īstenotos valsts centienus novērst Covid-19 uzliesmojuma ietekmi un reaģēt uz iesmojuma sociālekonomiskajām sekām darba ņēmējiem un pašnodarbinātajiem. Tas jo īpaši attiecas uz 6. apsvērumā izklāstīto pasākumu.

(6) Ar "Maltas uzņēmējdarbības likumu (Maltas tiesību aktu krājuma 463. nodaļa)"/"*L-Att dwar il-Korporazzjoni għall-Intrapriża ta' Malta (Kap. 463 tal-Liġijiet ta' Malta)*" un "Valdības 2020. gada 13. aprīļa paziņojumu Nr. 389"/"*Notifikazzjoni tal-Gvern Nru 389 tat-13 ta' April 2020*", kas minēti Īstenošanas lēmuma (ES) 2020/1352 3. panta a) punktā, ieviesa Covid-19 algas piemaksu, kas attiecas uz darbiniekiem un pašnodarbinātajiem, lai novērstu pandēmijas izraisītos traucējumus. Pilna darba laika darbinieki, kas strādā krīzes vissmagāk skartajās nozarēs, kuras uzskaitītas valdības paziņojuma A pielikumā, laikposmā no 2020. gada marta līdz jūnijam bija tiesīgi saņemt algas atbalstu 800 EUR mēnesī. Valdības paziņojuma B pielikumā uzskaitītajās mazāk skartajās nozarēs pilna darba laika darbinieki varēja saņemt 160 EUR mēnesī. Atbalstu – mazākā apmērā – varēja saņemt arī nepilnas slodzes darba ņēmēji. 2020. gada jūlijā tika pārskatīts abos pielikumos iekļautais nozaru saraksts. Nozarēm, kuras iepriekš tika atbalstītas saskaņā ar shēmu, bet netika iekļautas atjauninātajā A pielikumā vai B pielikumā, tika sniegta palīdzība ar algas piemaksu 600 EUR apmērā pilna darba laika darbiniekiem. Shēma ar šiem nosacījumiem tika pagarināta līdz 2020. gada beigām. No 2021. gada janvāra algas piemaksas apmērā ir atspoguļots pārdošanas apjoma kritums sešu mēnešu laikposmā no 2019. gada marta līdz oktobrim salīdzinājumā ar apgrozījumu, kas deklarēts sešu mēnešu laikposmā no 2020. gada marta līdz oktobrim. Gadījumos, kad PVN uzskaite nav pieejama, algas piemaksa tiek izmaksāta, pamatojoties uz 2020. gadā piemērojamajiem kritērijiem. Plānots, ka shēma darbosies līdz 2021. gada beigām. 2021. gada otrajā pusē atbalsts joprojām būs spēkā saskaņā ar parametriem, kas noteikti attiecībā uz izmitināšanas un ēdināšanas darbībām. Citu atbalsttiesīgo darbību gadījumā atbalsts trešajā ceturksnī samazināsies līdz 66 %, savukārt gada pēdējā ceturksnī tas samazināsies vēl vairāk – līdz 33 %. Shēma būs pieejama tikai tiem ekonomikas dalībniekiem, kuri jau bija tiesīgi saņemt atbalstu saskaņā ar sākotnējo shēmu. Shēmu pašlaik praksē piemēro aģentūra "Malta Enterprise", un tā tiks precizēta gaidāmajā valdības paziņojumā. Saskaņā ar jaunajiem noteikumiem ar shēmu tiks segta arī darba ņēmēju aizstāšana (t. i., aizstājot tos darba ņēmējus, kuri pēc 2020. gada jūnija brīvprātīgi izbeidza darba tiesiskās attiecības), ja vien netiek pārsniegts sākotnējais darba ņēmēju skaits 2020. gada maijā. Iestādes iesniedza lūgumu tikai attiecībā uz to izdevumu daļu, kuri saistīti ar darba ņēmējiem, kas pastāvīgi bija nodarbināti, un neattiecināja to uz šiem jaunpieņemtajiem darba ņēmējiem.

(7) Malta atbilst Regulas (ES) 2020/672 3. pantā izklāstītajiem nosacījumiem finansiālās palīdzības pieprasīšanai. Malta ir sniegusi Komisijai atbilstošus pierādījumus par to, ka faktiskie un plānotie publiskie izdevumi kopš 2020. gada 1. februāra ir palielinājušies par 427 961 805 EUR sakarā ar valsts pasākumiem, kas veikti, lai novērstu Covid-19 uzliesmojuma sociālekonomisko ietekmi. Tas ir pēkšņs un būtisks pieaugums, jo tas tieši saistīts ar tāda esoša valsts pasākuma pagarināšanu nodarbinātības jomā, kurš pielīdzināms saīsināta darba laika shēmai, kas aptver ievērojamu Maltas uzņēmumu un darbaspēka daļu. Malta finansēja 7 144 805 EUR no palielinātās publisko izdevumu summas, izmantojot pati savu finansējumu.

(8) Komisija saskaņā ar Regulas (ES) 2020/672 6. pantu ir apspriedusies ar Maltu un pārbaudījusi faktisko un plānoto publisko izdevumu pēkšņo un būtisko pieaugumu, kas ir tieši saistīts ar saīsināta darba laika shēmai pielīdzināmu pasākumu, kurš minēts 2021. gada 10. marta lūgumā.

(9) Tādēļ būtu jāsniedz finansiāla palīdzība, lai palīdzētu Maltai novērst Covid-19 uzliesmojuma izraisīto smago ekonomisko traucējumu sociālekonomiskās sekas. Lēmumi par maksājumu un to daļu termiņiem, apmēru un veikšanu Komisijai būtu jāpieņem ciešā sadarbībā ar valsts iestādēm.

(10) Maltai un Komisijai šis lēmums būtu jāņem vērā aizdevuma līgumā, kas minēts Regulas (ES) 2020/672 8. panta 2. punktā.

(11) Šim lēmumam nebūtu jāskar to procedūru iznākums, kuras var tikt veiktas saistībā ar iekšējā tirgus darbības traucējumiem, jo īpaši saskaņā ar Līguma 107. un 108. pantu. Tas neatbrīvo dalībvalstis no prasības saskaņā ar Līguma 108. pantu ziņot Komisijai par potenciālajiem valsts atbalsta gadījumiem.

(12) Maltai būtu regulāri jāinformē Komisija par plānoto publisko izdevumu īstenošanu, lai Komisija varētu novērtēt, cik lielā mērā Malta ir izpildījusi minētos izdevumus.

(13) Lēmums par finansiālās palīdzības sniegšanu ir pieņemts, ņemot vērā Maltas esošās un gaidāmās vajadzības, kā arī finansiālās palīdzības pieprasījumus saskaņā ar Regulu (ES) 2020/672, kurus jau iesniegušas vai plāno iesniegt citas dalībvalstis, vienlaikus piemērojot vienlīdzīgas attieksmes, solidaritātes, samērīguma un pārredzamības principus,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Īstenošanas lēmumu (ES) 2020/1352 groza šādi:

(1) lēmuma 2. pantu groza šādi:

(a) panta 1. punktu aizstāj ar šādu:

“1. Savienība dara pieejamu Maltai aizdevumu, kura maksimālais apmērs ir 420 817 000 EUR. Aizdevuma maksimālais vidējais termiņš ir 15 gadi.”;

(b) panta 4. punktu aizstāj ar šādu:

“4. Pirmo daļu izmaksā pēc tam, kad stājies spēkā aizdevuma līgums, kas paredzēts Regulas (ES) 2020/672 8. panta 2. punktā. Visas turpmākās daļas izmaksā saskaņā ar šāda aizdevuma līguma noteikumiem vai – attiecīgā gadījumā – pēc tam, kad stājies spēkā minētā līguma papildinājums vai grozīts aizdevuma līgums, kas noslēgts starp Maltu un Komisiju.”;

(2) lēmuma 3. pantu aizstāj ar šādu:

“3. pants

Malta var finansēt šādus pasākumus:

(a) Covid-19 algas piemaksu, kā paredzēts “Maltas uzņēmējdarbības likumā (Maltas tiesību aktu krājuma 463. nodaļa)”/“*L-Att dwar il-Korporazzjoni għall-*

Intrapriża ta' Malta (Kap. 463 tal-Liġijiet ta' Malta)" un "Valdības 2020. gada 13. aprīļa paziņojumā Nr. 389"/"*Notifikazzjoni tal-Gvern Nru 389 tat-13 ta' April 2020*" saskaņā ar 2020. un 2021. gadā pagarināto un grozīto redakciju;

(b) Covid-19 invaliditātes pabalstu, kā paredzēts "Valdības 2020. gada 25. marta paziņojumā Nr. 331"/"*Notifikazzjoni tal-Gvern Nru 331 tal-25 ta' Marzu 2020*";

(c) Covid-19 vecāku pabalstu, kā paredzēts "Valdības 2020. gada 25. marta paziņojumā Nr. 330"/"*Notifikazzjoni tal-Gvern Nru 330 tal-25 ta' Marzu 2020*";

(d) Covid-19 slimības pabalstu, kā paredzēts "Valdības 2020. gada 30. marta paziņojumā Nr. 353"/"*Notifikazzjoni tal-Gvern Nru 353 tat-30 ta' Marzu 2020*"."";

(3) lēmuma 4. pantu aizstāj ar šādu:

"4. pants

1. Malta informē Komisiju līdz 2021. gada 30. martam un pēc tam ik pēc sešiem mēnešiem par plānoto publisko izdevumu īstenošanu līdz brīdim, kad šie plānotie publiskie izdevumi ir pilnībā īstenoti.

2. Ja 3. pantā minēto pasākumu pamatā ir plānotie publiskie izdevumi un uz tiem attiecas īstenošanas lēmums, ar ko groza Īstenošanas lēmumu (ES) 2020/1352, Malta 6 mēnešu laikā pēc minētā lēmuma pieņemšanas un pēc tam ik pēc 6 mēnešiem informē Komisiju par plānoto publisko izdevumu īstenošanu līdz brīdim, kad šie plānotie publiskie izdevumi ir pilnībā īstenoti.".

2. pants

Šis lēmums ir adresēts Maltas Republikai.

Briselē,

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs